

การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
Academic Affairs Administration Based on the Threefold Training to Develop
Learners in Private School Promotion Groups Under Kalasin Provincial
Education Office

ณัฐวิภา เครือวรรณ¹, กฤตยากร ลดาวัลย์², สุเทพ เมย์ไธสง³
Natthawipa Krueawan¹, Kittayakorn Ladawan², Suthep Maythaisong³
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2563
Email : prime256129@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹Graduate Students Majoring in Educational Administration, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

^{2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

^{2,3}Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

*ได้รับบทความ: 8 สิงหาคม 2563; แก้ไขบทความ: 21 กันยายน 2563; ตอรับการตีพิมพ์: 21 กันยายน 2563

Received: August 8, 2020; Revised: September 21, 2020; Accepted: September 21, 2020

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรด้านการวัดผลประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ การพัฒนาหลักสูตรควรจัดเนื้อหาและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับชุมชนและความต้องการของชุมชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอประเมินผลและสรุปผลแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำสิ่งที่ได้เป็นประโยชน์มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : 1. การบริหารงานวิชาการ 2. หลักไตรสิกขา 3. โรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the situation of the academic affairs administration based on the threefold training to develop learners in private school promotion groups under Kalasin Provincial Education Office 2) to compare the academic affairs administration based on the threefold training to develop learners in private school promotion groups under kalasin provincial education office, classified by gender, job experience and education, 3) to collect the related recommendations as suggested by the returned responses. The samples were 327 staff members of the schools as mentioned and the device used for data collection was the 5-rating scale. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The research results were as follows: 1. The situation of the academic affairs administration based on the threefold training to develop learners in private school promotion groups under Kalasin Provincial Education Office, was, in both overall and individual aspects, found to stand at the 'MUCH' level. The aspect that stand at the top of the scale in terms of mean was curriculum and curricular development,

followed by evaluation and assessment, class management and supervision, respectively.

2. The comparison of the academic affairs administration based on the Threefold training to develop learners in private school promotion groups under Kalasin Provincial Education Office, classified by gender, job experience and education, was, in both overall and individual aspects, found to display no statistically significant difference. 3. The recommendations suggested by the returned responses are as follows: 1. The contents of curriculum should be designed to meet the community needs. 2. Extracurricular activities should be drawn up as student-centered programs. 3. Regular supervision and follow-up should be implemented. 4. All plans and projects require evaluation and assessment in order that the weakness might be revised and the strengths might be promoted for the sake of the most effective management of education.

Keywords : 1. Academic Affairs Administration 2. Threefold Training 3. Private Education Promotion Group

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน คิดวิเคราะห์อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ แข็งแรง มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวได้ในสังคม การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนแต่ละแห่ง แต่ละพื้นที่ แต่ละภูมิภาค มีความแตกต่างกัน สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม ยุคสมัยโลกาภิวัตน์โลกแห่งโซเชียลมีเดีย(Social Media) ซึ่งเด็กในปัจจุบันเน้นวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว มีการแสดงออกที่ผิดในศีลธรรม มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น เห็นผิดเป็นชอบ เป็นต้น สภาพสังคมไทยในปัจจุบันถึงขั้นวิกฤต โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่รัฐบาลเห็นว่า ยังขาดอยู่ ดังนั้นรัฐบาลจึงกำหนดเรื่องคุณธรรมเป็นเรื่องหลักในการให้การศึกษาแก่เยาวชน เพราะหากไม่เร่งทำอะไรให้ดีขึ้นอาจถึงขั้นทำให้สังคมล่มสลาย นโยบายการจัดการศึกษาเหล่านี้ กำหนดไว้ชัดเจนว่า คุณธรรมนำความรู้แทนความรู้คู่คุณธรรมพร้อมเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคีสันติวิธี โดยกระบวนการเรียนรู้ใช้คุณธรรมเป็นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : ออนไลน์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่เป็นการประกอบการปฏิรูปการศึกษาปัจจุบัน กำหนดให้เอกชนที่ช่วยรัฐจัดการศึกษาพึงได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด กำหนดให้การบริหารการจัดการศึกษาของเอกชนมีความเป็นอิสระ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกันกับสถานศึกษาของรัฐ และการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 ในขณะเดียวกันต้องดำเนินการโรงเรียนตามแนวของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป และต้องบริหารจัดการในฐานะเป็นโรงเรียนเอกชนในระบบตามแนวพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 ต้องดำรงกิจการของโรงเรียนภายใต้ทรัพยากรการบริหารจัดการที่จำกัด โดยการสนับสนุนและการกำกับคุณภาพและมาตรฐานจากรัฐและบางส่วนต้องแข่งขันกับโรงเรียนภาครัฐ

สภาพการบริการงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ (โรงเรียนอนุบาลบงกชเพชรเมธี, 2561 : 45) และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับจังหวัด Local Assessment System (LAS) ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้นในการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการศึกษาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพทุกด้าน ไม่เท่ากัน ผลการประเมินระดับปฐมวัย ผลการประเมินระดับประถมศึกษา ในระดับการประเมินคุณภาพ O-NET และ NT ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศขาดความครอบคลุม ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่เป็นผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนเอกชน ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีมาตรฐานของคุณภาพการศึกษาที่ปรากฏเด่นชัด ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ คุณภาพการศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล คุณภาพของผู้สอนการบริการวิชาการและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำหลักธรรมเข้ามาบริหารให้เป็นรูปธรรม อีกหลักธรรมหนึ่งคือหลักไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีสมาธิในด้านการเรียนและพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดต้องเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถอีกทั้งผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ เพื่อนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนาผู้เรียนโดยบูรณาการหลักไตรสิกขา ซึ่งมี ศีล สมาธิ ปัญญา เข้ามาเป็นส่วนสำคัญใน

การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่สำคัญอันได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัย ด้านการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ด้านกระบวนการการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารการเรียนรู้ การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประสบผลสำเร็จ มีคุณภาพและมาตรฐานตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

3.2 ทราบปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

3.3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970 : 170) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2562 บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,069 คน ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จำนวน 327 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย(Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม

ข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร 2)ด้านการจัดการเรียนการสอน 3)ด้านการนิเทศติดตาม 4)ด้านการวัดผลประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงของเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเองและดำเนินการด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5. ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

5.1 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักไตรสิกขา	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	4.12	0.61	มาก	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.67	มาก	3
3. ด้านการนิเทศติดตาม	4.03	0.67	มาก	4
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.05	0.63	มาก	2
รวม	4.06	0.60	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.60) เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.61) ด้านการวัดผลประเมินผล($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.63) ด้านการจัดการเรียนการสอน($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.67) และด้านการนิเทศติดตาม($\bar{X} = 4.03$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.1.1 ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.12$, S.D. =0.61) เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาของท่านสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร และชุมชนให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(สมาธิ)($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.75) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาของท่านนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้อย่างเป็นระบบ(สมาธิ)($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.88)สถานศึกษาของท่านประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา(ปัญญา)($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาของท่านประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง(ปัญญา)($\bar{X} = 4.02$, S.D.=0.87)

5.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.67) เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(ปัญญา)($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.92) รองลงมาได้แก่ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาได้อย่างเพียงพอ(ศีล)($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.74) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามหลักไตรสิกขาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่หลากหลาย(ปัญญา)($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.83) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้ฝึกสร้างทักษะประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง(สมาธิ)($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.97)

5.1.3 ด้านการนิเทศติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.=0.67) เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูบุคลากรในรูปแบบต่างๆ ตามหลักไตรสิกขาได้อย่างเหมาะสม(ปัญญา)($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.77) รองลงมาได้แก่ 2 มีการตรวจสอบ การจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ(ศีล) ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.79) มีการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา(ศีล)($\bar{X} = 4.10$, S.D.=1.02) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติภายในได้อย่างมีระบบและต่อเนื่อง(สมาธิ)($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.96)

5.1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.63) เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบุคลากรนำผลการประเมินคุณภาพการ

จัดการศึกษามาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่เสมอ (สถิติ) ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.81) รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการวัดผลและประเมินผลตามหลักไตรสิกขาได้อย่างเหมาะสม(ปัญญา) ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.79) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบุคลากรมีการพัฒนาปรับปรุงระบบการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบุคลากรมีการวัดผลประเมิน ตามสภาพจริง ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเสมอ(สถิติ) ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.83)

5.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เพิ่มเติมปัญหาของข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาปรากฏผลดังต่อไปนี้

5.3.1 ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ และต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความต้องการของสังคมและชุมชน องค์ประกอบแรกที่สำคัญคือ การดำเนินงานของหลักสูตร ซึ่งต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนที่สองคือ การจัดเนื้อหาและประสบการณ์ ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับชุมชนและความต้องการของชุมชนด้วย และในส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรนั้นต้องหาข้อสรุป และแก้ไขข้อที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้สามารถพัฒนาทั้งตนเองและสังคมต่อไป

5.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาตนเองในทุกด้าน เช่น การจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนที่ถูกต้องทุกกระบวนการ เพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะต้องทำให้ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้นั้นไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.3 ด้านการนิเทศติดตามผู้บริหารควรมีระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักการของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ลักษณะการนิเทศภายในติดตาม

5.3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และทบทวนแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติประจำปี จากการประเมินผลและสรุปผลแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำสิ่งที่

ประโยชน์มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดก็ตามมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนมีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้นทั้งนี้เป็นไปไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่ให้สถานศึกษารับผิดชอบการบริหารงานวิชาการโดยตรง ซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาจะต้องปรับตัวอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องรู้ เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิกา สีสาอด (2556 : 102) ได้ทำการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับอนุบาลศึกษา ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 12 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก สำหรับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศติดตาม ผลการวิจัยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น หลักไตรสิกขา จึงเป็นหลักการบริหารที่ผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการทำงานได้เป็นอย่างดีด้วยปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตรนอกจากนั้นแล้วยังส่งผลถึงการประพุดิตินที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่อีกด้วยและส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทำให้จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามหลักไตรสิกขาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่หลากหลายฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้สร้างทักษะประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559 : 117) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการอันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสูตร ชลนิตี และคณะ (2558 : 303) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนบ้านสะพานสี่อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า ผล

การใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนบ้านสะพานสี่ ข้อมูลจากการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพชี้แสดงว่านักเรียนของโรงเรียนบ้านสะพานสี่มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งก่อนที่จะทางโรงเรียนบ้านสะพานสี่จะมีการดำเนินกลยุทธ์ดังกล่าว คุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดของบุคลากรในสถานภาพที่ต่างกันแต่ในเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นที่ไม่ต่างกันเพราะเป็นมุ่งเน้นการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมุ่งที่จะนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบด้วยการจัดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ทั้งด้านศีล สมาธิ และปัญญา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญาให้ครูทุกคนช่วยกันดูแล และให้ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้ประสานงานดูแลการฝึกอบรม สอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2554 : 39) ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1)การวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกหน่วยงาน 2)การวางแผนกลยุทธ์ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายกลยุทธ์และตัวชี้วัด 3)การดำเนินกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การประเมินผลกลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หน่วยราชการองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมสื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ควรมีการติดตามควบคุมสื่อที่ยั่วให้เกิดความรุนแรง และสื่อลามกที่กระตุ้นรากะตัมหาของเด็กและเยาวชนอย่างเฉียบขาด

7.1.2 ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่เน้นเรื่องไตรสิกขาให้มากขึ้น ทั้งนี้ควรเปลี่ยนวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนในวิชาที่เกี่ยวกับไตรสิกขาโดยเน้นการประเมินผลการปฏิบัติมากกว่าการท่องจำความรู้หรือทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมต่างๆ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ผลการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถนำหลักไตรสิกขามาพัฒนาการบริหารงานวิชาการและส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีขึ้น มีประสิทธิผลเป็นที่น่าพึงพอใจ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐ

และเอกชน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรให้ความสนใจนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทหรือสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาของตน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม

7.2.2 สถานศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงเต็มไปด้วยสื่อและสถานที่ที่จะชักนำเยาวชนไปในทางไม่ดี ควรสร้างเครือข่ายที่มีการร่วมมือกันอย่างแข็งขัน ระหว่าง บ้านชุมชน วัด โรงเรียน ตลอดจนองค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันจัดปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านความปลอดภัย

7.2.3 หน่วยราชการองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมสื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ควรมีการติดตามควบคุมสื่อที่ยั่วยู่ให้เกิดความรุนแรง และสื่อลามกที่กระตุ้นรากะตณหาของเด็กและเยาวชนอย่างเฉียบขาด

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การพัฒนางานวิชาการตามหลักไตรสิกขาในสถานศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับบริบทหรือสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

7.3.2 ควรศึกษาบทบาทการสร้างระบบบริหารงานตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบและสามารถสะท้อนระบบบริหารงานตามหลักไตรสิกขาตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

7.3.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักไตรสิกขาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำไปสู่ระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานได้นำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2560

เรื่องการแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2561.

จาก <http://www.moe.go.th/moe/th>

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2559). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

โรงเรียนอนุบาลบงกชเพชรเมณี. (2561). รายงานการปฏิบัติงานโรงเรียนอนุบาลบงกชเพชรเมณี ปีการศึกษา 2561. กาฬสินธุ์ : โรงเรียนอนุบาลบงกชเพชรเมณี.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2554). การบริหารจัดการและการบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพมหานคร : ฟอว์เพช.

- วิสูตร ชลนิตี และคณะ. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนบ้ำสะพานสี่ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. **วารสารวิจัยและพัฒนา วลัยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 10(3). 303-316.
- สุพรรณิกา สีสะอาด. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลศึกษาในเขตบางกอกน้อยกรุงเทพมหานคร. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**. 11(2). 102-111.
- สุพรรณิกา สีสะอาด. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลศึกษาในเขตบางกอกน้อยกรุงเทพมหานคร. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**. 11(2). 102-111.
- Jane Schmidt-wilk. (2003). Developing consciousness in organizations: The transcendental meditation program in business. **Journal of Business and Psychology**. 10(4). 429-444.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณ นายศิริพงษ์ ลุนอุดม นางอุทุมพร กระพันธ์เขียว และนางสาวลักขณา ศรีรักษา ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือในการวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ประสานงาน รวบรวมแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำจนประสบผลสำเร็จ ขอขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ครอบครัวและผู้มีอุปการคุณทุกท่าน เพื่อนพี่น้องสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่คอยเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำ ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี